

Warszawa, 30 października 2019 r.

Komunikat FOR 31/2019: Jak poważnie rząd traktuje podatników i regułę wydatkową?

- Po zakończeniu kampanii wyborczej Prawo i Sprawiedliwość przestało udawać, że budżet na 2020 rok będzie bez deficytu, rozpoczynając dyskusję o jego nowelizacji. Realizacja nowych obietnic wyborczych będzie trudna do pogodzenia z istniejącą regułą wydatkową, ale już pojawiły się głosy proponujące jej zmiękczenie, jak np. prof. Łukasz Hardt z Rady Polityki Pieniężnej.
- Manipulowanie przy regule wydatkowej to niebezpieczny pomysł, podważający jej sens. Reguły fiskalne mają ograniczać samowolę polityków uniemożliwiając im nadmierny wzrost wydatków i zadłużenia, tym samym budując wiarygodność polityki państwa w oczach inwestorów. Reguła, która jest zmieniana w sytuacji, gdy przeszkadza politykom zwiększyć wydatki, przestaje wiarygodnie pełnić swoją funkcję.

Kolejne dokumenty rządowe oraz wypowiedzi polityków PiS wskazują na coraz większy deficyt sektora finansów publicznych w 2020 roku. Zgodnie z Wieloletnim Planem Finansowym z kwietnia 2019 roku, po odliczeniu dochodów jednorazowych miał on wynieść 0,8% PKB. W projekcie budżetu państwa z września 2019 roku deficyt całego sektora finansów publicznych miał już wynieść 1,3% PKB (także bez uwzględnienia dochodów jednorazowych), a publiczne przechwałki o „budżecie bez deficytu” były trikiem księgowym – dotyczyły tylko budżetu państwa, a nie całego sektora finansów publicznych (czyli m.in. bez ZUS, NFZ, samorządów) i bazowały na jednorazowym dochodzie z opodatkowania aktywów OFE. Już po publikacji projektu rząd dodatkowo zapowiedział wypłatę 13-stej emerytury w 2020 roku i obniżenie składek ZUS dla samozatrudnionych, co łącznie zwiększa deficyt o kilkanaście miliardów złotych. Ponadto, nie ma jasności co do zniesienia limitu 30-krotności składek ZUS, które miało przynieść ponad 5 mld zł dochodów, już uwzględnionych w projekcie budżetu na 2020 rok.

Nowe wydatki nie tylko zwiększają deficyt, ale są coraz trudniejsze do pogodzenia z regułą wydatkową. Celem reguły wydatkowej jest ograniczenie wzrostu wydatków w sytuacji istniejącego deficytu oraz wysokiego zadłużenia państwa, jak i wymuszenie na politykach szukania innego finansowania nowych pomysłów niż wzrost zadłużenia. W praktyce oznacza

to, że wprowadzając nowe wydatki należy jednocześnie wskazać nowe dochody lub oszczędności po stronie wydatkowej. Nie chcąc ograniczać wydatków rząd będzie zatem zmuszony wskazać nowe wpływy podatkowe lub złamać regułę. Oba rozwiązania są złe:

- Wprowadzanie nowych podatków na dwa miesiące przed końcem roku wprowadza chaos w planach przedsiębiorstw; szczególnie szokujące jest to, że o nowych pomysłach (np. ogłoszony w mediach 29 października br. „congestion tax”) mówi minister przedsiębiorczości i technologii, której jednym z zadań jest tworzenie przewidywalnych warunków rozwoju dla firm. Podatek-niespodzianka uchwalany w ciągu ledwo dwóch miesięcy jest przykładem patologii, z którymi właśnie to ministerstwo powinno szczególnie walczyć.
- Manipulowanie przy regule podważałyby jej sens. PiS na początku poprzedniej kadencji już i tak osłabiło regułę, zamieniając we wzorze inflację na cel inflacyjny NBP. Kolejne głębsze zmiany będą zachęcały kolejne rządy do dalszego osłabiania reguły zamiast kontroli wydatków. Wtedy reguła przestałaby zapewniać długookresową stabilność finansów publicznych, a polska polityka gospodarcza straciłaby na wiarygodności w oczach krajowych i zagranicznych inwestorów.

Zamiast obchodzić regułę i zwiększać zadłużenie lub sięgać do kieszeni podatnika, PiS powinno zweryfikować ekonomiczny sens własnych obietnic wyborczych, jednocześnie szukając oszczędności po stronie wydatkowej.

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyczerpanego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORA

Aleksander Łaszek

główny ekonomista, wiceprezes zarządu FOR

e-mail: aleksander.laszek@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR · [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR